

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 10 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Magjarska odpoved našim nemškim ustavovercem.

Nemškutarji naši in sobratje njih nemški ustavoverci so že tako politično na nič prišli in ves kredit po svetu izgubili, da se jim godi, kakor večini ljudi, ki obubožajo po svoji lastni krivdi: prejšnji prija telji se jih odpo vedujejo, sramujejo se jib, in iščejo drugih zvez.

Organ Andras-yjev „Pester Lloyd“ je pretečeni teden ob prihli spomina smrtnega dneva Deakovega prinesel članek, ki je venko senzacijo vzbudil, pa je vreden, da si ga tudi mi zapomnimo tembolj, ker nam mora v veliko zadostenje biti, če se domislamo, kaj smo imeli vse trpeti pred nemškimi ustavoverci, za katere prihaja zdaj dan plačila, ker zaničuje in pred vrata jih posaja na hladno celo Magjar, njih dozdanji sotovariš v boji in zaščitnik.

Ogerski „P. L.“ pravi v rečenem članku najprej, da dozdanji vladni sistem nij nikogar zadovolil, nij niti vladne oblasti niti parlamentarne moči povečal, in ne da bi bil združil elemente, ki drug poleg drugega ali eden proti drugemu stoje, razdružil jih je še bolj in v strašno zmešnjavo spravil. Ko bi stali zdaj pred mirnimi časi, lahko bi čakali v tem izpoznanji, pravi ogerski list. Ali nij dvombe, da nas čaka še težak čas, ko bode morala monarhija dokazati svojo moč in zmožnost skupne celosti, za to je treba, da se terjatve naše države razvijo dalje. Mi hočemo le gotovost neodvisnosti Ogerske. To v vseh slučajih. Oblike pa v katerih se naj ta neodvisnost Ogerske varuje, niso nikakov dogma. Za to nam je vse jedno, kateri narodni element ali katera narodna stranka onkraj Litave gospoduje. Ker je leta

1867, ko smo mi nagodbo delali, baš nemška takozvana ustavoverna stranka na kmilu bila in se nam zdela da je najbolj zanesljiv porok za zvezo z njo, iz tega se ne sme sklepati, da mora biti ustavoverna stranka za večne čase zaveznik Ogerske. . . Če se najdejo Nemci ali Slovani, ali Nemci ino Slovani v držav nem zboru in zastopu za skupne interese, če vlada vnano politiko Andras-y ali kdo drug, naj bode katere narodnosti koli hoče, Ogerska se bode ravnala po svojem notranjem razvoji. Tako govori članek „P. L.“

Ustavoveren list dunajski „D. Ztg.“ pravi na ta članek, da je to magjarsko odpovedno pismo ustavovercem, da Magjar nemškega ustavoverca na ulici že ne pozdravlja več, ker preslabo sukajo nosi.

Če se pomisli, da so ustavoverci leta 1871 bili šli v Pešto k Magjarom zveze in pomoči prosit zoper Hohenzwarta, in so jo bili dobili, potem je ta odpoved jako znamenita, in sodba baš ctranega nemškega časnika bode menda do dobrega resnična.

Grévy.

François Paul Jules Grévy, novovoljeni predsednik francoske republike, se je rodil 15. avg. v Mont sois-Vaudray (Jura-departement.) Pravoslovja se je učil v Parizu, postal leta 1837 advokat in pridobil si kmalu veljavno ime izvrstnega advokata in dobrega zagovornika. Leta 1848 postal je ud narodne zbornice, v kateri se je „levičarjem“ pridružil. Njegov predlog oziroma ustave republike, da naj bi se predsednik volil in odstavljaj v narodnej zbornici, bil je 7. okt. 1848 s 643 proti 158 glasom zavržen, ter se je sklenilo imenovanje predsednika po običnem glasovanji naroda, ki je Napoleonu III. pripomogla k zmagi. Grévy ostal je zmernej

republiki zvest tudi v postavodajnej zbornici, a se je po „staatsstreichu“ odtegnil političnemu življenju. 1868 je postal predstojnik pariških advokatov; istega leta je pri jednej volitvi v Jura-departementu z veliko večino zmagal vladnega kandidata; še več glasov je dobil l. 1869 pri občnih volitvah. Njegova opozicija proti cesarski vladi je bila stalna, a zmerna in zmirom stvarna; zoper komedijo s plebiscitom je odločno govoril. Dne 4. sept. 1869 je govoril zoper uvedenje diktature in za ohranitev zakonov. Februarja meseca 1871 v narodno zbornico voljen, voljen je bil tudi za njenega predsednika in z veliko večino, tako tudi v letih 1871, 1872 in meseca februarja 1873. Držal se je zmirom levičarjev, a je dosegel s svojo zmernostjo in svojim taktom tak vpliv, da se je mej narodom že slišalo, da je sposoben za Thiersovega naslednika. Ko je dne 1. aprila 1873 desnica v zbornici proti njegovemu klicu k redu protestirala, sklenol je takoj sejo, odpovedal se predsedništvu, in ko se ga iz nova volili, nij hotel te časti, s katero je zvezana letna plača 60 000 frankov, prevzeti, ker je bil voljen s premajheno večino. Namesto njega je bil potlej voljen Buffet. Dne 20. febr. 1876 je dobil zopet mandat za v zbornico, in je bil 13. marca s 462 glasi zoper 6 glasov voljen zopet za zborničnega predsednika. Zanimivo je to, da je Grévy, ki je zdaj na 7 let voljen, sam zoper sedemletje ali „septennat“ govoril. Vsled svojega pravicoljubja pridobil si je ime francoskega Aristida.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. februarja.

Ruskim „Moskavskim Vedomostim“ se iz Dunaja piše, da hoče avstrijska vojna stranka, da Avstrija na spomlad maršira do No

Listek.

Nedeljsko pismo.

O velikem Francozu Voltaire-u se pripoveduje, da je svoji osodi tožil, kako težko mu je, da želodec njegov ne prebavlja več dobro, in jej je ponujal 100 let svoje slave, da bi mu — zdrav in dober želodec povrnen bil. Naš ljubljanski nemški „kultur-träger“ profesor Heinrich je tudi slaven mož, če prav ne tako zeló, kot Voltaire, pa vendar slaven kot stenograf, in ker tega nismo mi niti njegovi učenci vedeli, spravil je tudi on pretečeni teden svojo slavo z našim želodcem v nekako zvezo: namreč pravil nam je toliko in tako o svoji slavi, da se je nam želodec obračal, in občudovali smo ga in veselili se z njim njegove imenitosti in sreče. Še bolj bi se bili veselili, ko bi bil g. Hein-

rich nemški profesor, kakor so bili nekdanji sloveči nemški profesorji.

Če smemo namreč Ludviga Börneju verjeti, bil je tipus nekdanjega pravega nemškega profesorja take: Iz šole je prišel, brzo svojim telesnim potrebam ustregel, potem pa brž h knjigam in v studijum. In ta nemški profesor, slave željan učeniške, študiral je tako, da ko mu je dekla prišla povedat: „gospod profesor, streha nad nami gorí!“ — odgovoril je mirno: „pojdi take reči mojej ženi povedat, jaz se za hišno gospodarstvo ne pečam, meni zunaj šole nij nobena reč mar, kakor knjiga.“ — In take nemške profesorje, ki so storili v šoli svojo dolžnost, doma pa brigali se za familijo in vednost, a ne za politiko tuje dežele in za tuje gospodarstvo, so baje tudi Slovenci nekaj močno radi imeli, morda še bolj nego čislajo zdaj Kranjci čestitrednega g. Heinricha, da si ta zna mnogo in dosti o svoji

prijubljenosti pripovedovati. Ko bi bil g. Heinrich bolj tacim Börnejevim podoben, zdi se nam, da bi ga bili še bolj veselili, nego smo ga.

Veseli bi ga bili, da si Slovincu nij zmirom varno veseliti se sreče svojega nemškega političnega protivnika. Tako na priliko smo se mi, bilo je tudi ta teden, na glas oveselili slišavši z Dunaja novico, da bode Nemec Kaltenegger zapustil našo slovensko domovino in belo Ljubljano, in boljše mesto zasel na Dunaji, v stolici našega cesarstva. Ali evo, ka ti pride „Laibacher Tagblatt“ in se ljuto razkoráči nad nami, ter nas insultira vpríča vsega ljudstva, da smo zaradi tega svojega veselja „perfidni“, da smo „nehvaležni“, kajti baš ker vedno imamo v ustih ljubezen do naroda („liebe zur nation“), morali bi bili svojo obleko od žalosti razparati in bitko razplakati se, če gre iz dežele in od naroda našega slovenskega rojen Tirolec g. Kalten-

vega Pazara; dalje se poroča istemu listu, da Avstrija nema nič zoper to, če se vzhodnja Rumelija z Bolgarijo združi, samo, da Rusija prijateljsko pusti Avstriji svoboden pot do Soluna.

Prask nemšk list je izvedel, da pridejo na spomlad vsi vojaki iz *Bosne* domov, namesto njih pa se pošljejo praška, pelzenska in terezopoljska garnizona. Če se ta novica uresniči, storjeno bode veliko veselja našim vojakom, ki imajo zdaj v Bosni in Hercegovini, kakor domov pišejo, mnogo trpeti v slabih staniščih itd.

Vnanje države.

Ruske „St. Pet. Včtomosti“ svetujejo *Bolgariji*, naj na bodočej narodnej skupščini v Timovem kar sklenejo, da se mora Bolgarija zjediniti, da ne sme deljena biti na dva dela. Kakor je Evropa pred leti morala priznati, ko sta Moldava in Valahija sklenili, da nečeti biti ločeni, in se je Evropa rada ali nerada udala v to, kar so Rumuni v Jasih in v Bukareštu sklenili, tako bode morala tudi bolgarski plebiscit na znanje vzeti. — Sicer pa se iz Bukarešta piše, da je narodna bolgarska skupščina zopet odložena, in sicer na 22. febr. Zakaj, to se ne pové.

Francoski ministri so šli novo izvoljenemu predsedniku republike, Grévyju čestitati, in so vsi skupaj dali ostavko. Grévy je izrazil željo, naj vsi ministri ostanejo na svojih mestih, vsakako pa naj provizorno vodijo svoja poslovanja. Ministri se denes snidejo, da bodo posvetovali se o položnji, kakor so ga zadnji dogodki naredili. — Mac Mahon je prišel Grévyju srečo voščiti; ta shod je bil prav prijateljsk. Mac Mahon je imel denes odpotovati v Grasse, kjer hoče nekaj časa ostati. — Zbornica poslancev je izvolila s 314 glasi od 405 Gambetto za predsednika zbornice, Gambetta je predsedstvo prevzel. — Prihodnji teden se pričakuje poslanica Grévyjeva.

Italijanski zastopnik Petrucci je v svojem govoru o vnanji politiki ministerstva Depretis grajal jo in Italiji priporočal zvezo z Rusijo, ker ta nema nobenih poželjenj po italijanskej zemlji.

Omenili smo uže, da so dobili *Angleži* tudi v Afriki novo vojsko, ki jo morajo izvajati s tamošnjimi Zulu-Kafri, katerih kralj Cetewayo jim je vojno naredil. Angleži ne radi, in s kislim obrazom na krvavo delo gredo, ker jim je uže dolga in še zmirom na pol brezuspešna vojska v Afganistanu dovolj. „Times“ se hudujejo nad angleškimi kolonisti v Afriki, ki so črnce Zulu dražili, a zdaj se le na Anglijo zanašajo, sami pa nič ne storé za lastno obrambo.

Dopisi.

Z Dunaja 31. januarja. [Izv. dop.] (G. Švegelj. — Prihodnje ministerstvo. — G. Kaltenegger.) Kakor sem

egger, kateri je „unersetzbar“ v Ljubljani itd. Pač sitno bi bilo tem ljudem ustrezati, kajti ko bi bili mi drznili se pridnost in delavnost finančnega prokuratorja kritizirati, bil bi nas najbrž državni pravdnik kar konfisciral; ko smo se pa njegovega avaniranja veselili, žalili smo nemškutarske kazinarje, kateri so, to se ve da, zdaj posebno občutljivi, ko so se toliko izmodrovali, da se jim uže sanja o starem filozofu in modrijanu Biasu.

Mej učenimi, uprav nemško-temeljiti filozofičnimi sentencami, katere je zapustil staro-grški modrec Bias iz Mitilene, se je našla tudi modrost, da je smrt konec življenja. To globoko metafizično resnico zdaj po Auspitzu, Herbstu, Šturmu in celem razkolu v državnem zboru tudi naši nemškutarji resno premišljujejo in z glavo majaje izprevidajo,

denes iz gotovega vira poizvedel, bode vendar res naš rojak g. Švegelj postal minister, in sicer, kakor se zdaj glasi, minister skupnih financ avstro-ogerskih, in ob enem minister za upravo zasedene Bosne in Hercegovine. Zdanji minister za ta del g. Hofman gre v pokoj, in dobi „za svoje posebne zasluge“ kakšno odlikovanje.

Cislejtanska ministerska kriza pa se bode rešila še le po zasedanji delegacij, kateri se imati te dni sniti. — Vprašanje je, kdo bode prihodnji ministerski predsednik. Dva se imenujeta v odločilnih krogih: grof Koronini ali grof Taaffe. Ako bi ne bil v tej aferi vmes zdanji minister de Pretis, gotovo, pravijo, bi to mesto dobil Taaffe. Ker pa na vsak način hoče de Pretis še dalje si obdržati jeden sedež v ministerstvu, zato je verjetno, da prihodnji ministerski predsednik bode Gorican Koronini, ker de Pretis baje neče nikakor biti podložen ali „subaltern“ grofu Taaffeju. Vprašanje je pa še na dalje, bode li še dalje de Pretis minister financ, ali minister česa drugega. Meni se je povedalo, da bi de Pretis rad postal minister notranjih zadev, da bi pri prihodnjih volitvah on imel volilno krnilo in ravnanje v rokah. Njegovo mesto v financah pa prevzame potem poslanec Plener, sin nekdanjega ministra financ, kateri je dobro podkovan v finančnih zadevah, in če bi ne bil popolnem vešč, pravijo, da ga bode nekdanji minister njegov oče lahko informiral...

Koliko si moremo mi Slovenci od te nove vlade pričakovati? O tem pač ne morem mnogo pozitivnega trditi. Le toliko je več kot verjetno, da prihodnjost je bolj naša slovanška. Tudi de Pretis in Plener bosta morala pripustiti sedeže bolj sposobnim močem, ki bodo boljše razumeli položaj in potrebe avstrijskih narodov in prihodnjost monarhije.

Kljubu dementiranju nove in stare „Presse“, bode vendar le res, kar vam je vaš drugi dopisnik od tu poročal v zadevi Kalteneggerja. On pride iz Ljubljane na Dunaj. To vedo tudi kranjski nemškutarski poslanci. Kdor „Slovenski Narod“ za to novico dementira, naj bi bil prej kaj na drobno poprašal, ali se kaj govori o tem, ali nič. Samo to je res, da bo treba še nekoliko počakati, predno se stvar uresniči, a ne dolgo: do prihodnjih ministerskih izprememb. Sicer pa bode g. Kaltenegger, kateri uže cel teden tukaj antichambrira, svojim tovarišem sam povedal, kako reči stojé, kadar se v Ljubljano vrne, če nema naloga, molčati še tako dolgo, da se stvari razvijó.

da je sv. Avguštin prav sodil, rekoč: „omnia sunt vana“, vse je od denes do jutri, celo „gretbrüderska“ kazinska slava in nemčurska politika nij večna, in maje se ustavoverstvo. Misel na smrt dela človeka melanholičnega, melanholija ga razmisli ali „raztrese“, zatorej nij čuda, da sta v takej razmišljenosti in skrbi za obstanek svoje stranke nemškutarska poslanca iz Kranjskega, dr. Supan in Dežman, v državnem zboru glasovala za brezpogojno odobrenje berlinskega dogovora, torej za okupacijo Bosne, ne maré za to in pozabivši, da sta majheno prej v javnem zboru konstitucionalnega društva v kazini narobe glasovala, namreč za „missbiligung“ vladi po istem povodu! Te nekonsekvence je samo premišljevanje Biasove modrosti o smrti, bližnji smrti nemškutarske stranke kriva. Sicer pa take nedoslednosti niso nič novega ni pri

Iz Zagreba 31. jan. [Izv. dopis.]

Jutri bode na našem magistratu izbor gradskega načelnika ali mestnega župana, ker se je dosedanji župan dr. Stanko Andrijević odpovedal tej časti. Izbran bode, kakor je javna tajna, odvetnik Matija Mrazović, in tako bode tudi on prejel zaslužen nagrado za trud, katerega je ulagal prejšnja leta za osrečenje domovine.

Hrvatska domovina se je še do zdaj precej hvaležna izkazala svojim vernim, in tako je tudi naše mestno zastopstvo v poslednjem sednici povišalo letno plačo županovo od 3000 na 6000 gld., čeravno so se nekateri bolj varčni zastopniki odločno vstavljali temu povišanju, ter predlagali 4000 gld. rekoč, da niti v Gradcu ne dobiva župan večje plače.

Čeravno občinstvo, ki le težko zmože porazne krajcare, godrnja nad presplenditnim postopanjem svojih zastopnikov, bi se tudi to s časom pozabilo, ko bi le novi načelnik malo bolje paziti hotel na podredjeno si gradsko činovništvo, ki dozda glede marljivosti, nij bilo na dobrem glasu. Pred deseto uro v jutro ne najdeš navadno nikogar v uradu na magistratu, tožijo se pač vsi, da imajo preveč posla, in tarnjajo vedno za večje plače kakor pri vas nemškutarski učitelji.

Poznat mi je slučaj, da so dne 20. sept. 1877 ulomili tatje v pivnico jednega tukajšnjih Slovencev in so mu napravili škode preko 40 gld.; prijavil je to policiji, in zares je policija precej prvi dan dne 21. sept. 1877 našla ukradene stvari. Ali te so odnešene na magistrat; pa še nikdar pozneje, čeravno je uže mej tem prešlo 16 mesecev, nij bil oštečnik ni poslušan niti je kaj zvedel od svojih stvari, ki še menda sedaj ležijo na magistratu, — če jih nij zopet kdo ukradl.

Oškodovani da mira policiji, pa čaka in pravi, da bi vendar le rad vedel, kako dolgo bo trebala zagrebška policija, da odstopi stvar nadležnemu sodbenemu stolu.

To je čisto resnična dogodba, katero povem naj bi jo izvedel i novi načelnik, da bode znal urediti postopanje svoje napram svojim podložnim.

Iz Gradca 30. jan. [Izv. dop.] Kdor je čital konec šolskega leta naših srednjih šol letopise, moralo ga je neprijetno osupniti ogromno število takih učencev, ki so prejeli tretji red. Navadno bilo je trojk v primeru po 50—80% več nego dvojk. Trojke so pa imele jako neprijetne posledke; kdor jo je imel, izgubil je štipendij, oproščenje od šolnine itd. in ako jo je dobil dvakrat za pore-

Dežmanu ni pri Supanu, da si ne bom trdil, da rada premišljuje štiri poslednje reči, zlasti g. Dežman ne, ker videl sem ga ondan tam v Trnovem še na prav veselem potu, po kakoršnem se le hodi, če se ima „veselo srcé, lahke nogé“.

In to je zdaj baje nekaj pravega, pred pustom: „veselo srcé, lahke nogé“. Plešejo in poskakujejo, ženijo se lehkomišno in rado, in nij jim mar ni kuga pri Astrahanu, ni Mac Mahonova ustavna lojalnost, ni turško-ruski separatni mir, ni dunajska ministerska kriza, niti bolgarsko vprašanje in ne afgansko, ni ne krvavi napad na Ithanskega fajmoštra, ter ne starodeviška tožba gospodične Izpodrčeve, ki je reva obupala tudi ta predpust moža dobiti, — oni plešejo in imajo „veselo srcé in lahke nogé“. In Bog si ga vedi, da-li si niso pravega izvolili. X.

doma bil je celo lokalno izključen. Kdor premisli, koliko se imajo učenci učiti in kako so z raznimi nalogami preobloženi in kako lahko učencu, ki ima uže v dveh predmetih drugi red, učitelj pritisne še tretji „cvaier,“ ne more tajiti, da je bilo načelo, po katerem se je do sedaj klasificiralo, res drakonično, vzlasti glede na nasledke, katere je imela vsaka trojka. Skrajni čas je uže bil, da se je v tem oziru tudi nekaj na bolje premenilo t. j. polajšalo, kakor naj bi se še mnogo drugih stvari v našem — pruskem učnem načrtu. Prav oveselil je namreč vse učiteljske kroge, in mislim tudi učencem je dobro došel naučnega ministerstva razpis od 18. jan. 1879 št. 768., kateri ukazuje, da od sedaj bodo imeli samo tisti učenci tretji red, kateri v polovici vseh učnih predmetov dobodo noto „nedovoljno“ (nicht genügend).

Iz Trsta 31. januarja. [Izv. dopis.] Dne 3. februarja je konec obroka za reklamacije volilnih zapisnikov. Ne vem ali se je kaj mnogo reklamiralo ali ne. Agitacije na avstrijski strani nij bilo videti. — Kar se tiče okoličanov, ki so skoro sami Slovenci, nij se nič bati. Tu je gotovo vseh šest poslancev naših narodnih. Ali kaj pomaga, če je volilni red tak, da ima slovenska okolica pri svojih 2205 volilcih samo 6 (šest) poslancev, a poitalijančeno in do zdaj vedno protežirano mesto pak ima pri samo 3781 volilcih celih 48 (reci: osemindeset) poslancev. Kakšna je to razmera!! Prosim, vzemite svinčnik v roke, pa računite na koliko Avstriji zvestih slovenskih volilcev iz naše okolice pride po jeden poslanec, a na koliko Lahov, teh izdajalskih protiaustrijskih italijanisimov, pride po jeden?! In ker je tudi v mestu jeden volilni razred uradniški, torej vendar avstrijski, drug pa Slovani in drugi Avstrijci tudi nekaj zmoremo, — kako lahko bi bila doseči patrijotična večina pri Slovanom pravičnem volilnem redu!...

(Razmišljanje, katero naš dopisnik na te številke in ta statistični faktum navezuje, morali smo prečrtati, sicer bi nam list konfiskaciji zapadel, kakor nas izkušnje učé. Ur.)

Iz Kropce 29. januarja [Izv. dop.] K naše čitalnice tretjemu občnemu zboru 26. t. m. se je zbralo nad polovico udov. Po nagovoru g. predsednika, ki je pozdravil navzočne in zahvalil se za društvo izkazano vsestransko podporo in žrtvovanje, pričel se je dnevni red. Tajnik g. J. V. Zupan je narisal v kratkih potezah zgodovino društva, iz katere je razvidno, da je društvo imelo s prva 51 udov, odstopilo jih je mej letom 10, tedaj jih ostane še 41, a ti so stanovitni in društvu zvesti, ker jim je za stvar več nego za malenkosti in osobnosti. Veselic je bilo 5, in časnikov ima čitalnica 10, poleg tega je mnogo knjig Matičnih, Mohorjove družbe in drugih. Blagajnik g. Šušteršič je poročal o dohodkih in stroških, prvih je bilo 185 gl. 1½ kr. drugih pa 165 gl. 63 kr. tedaj ostane v blagajni še 19 gl. 38½ kr., kljubo temu da so časniki uže naročeni deloma za četrt deloma za pol leta. — Pri predlogih o izpremembi pravil vnela se je dolga in jako živahna debata, po kateri se je sklenilo, da se pomnoži odbor za 4 odbornike, in da se razdeli imetje čitalnice, ako bi razpadla, tako, da knjige pripadejo šolske knjižnici, drugo pa se proda in denar razdeli mej uboge v Kropi. Ker se tiče sklepa, da bi pripadle knjige šolske knjižnici, je moja nemerodajna misel

ta, da bi bilo treba tu previdnejše določbe; kajti šolske knjižnice imajo ves drug namen nego čitalnične in so odvisne od deželnega zdaj nemškutarskega šolskega sveta. Novi odbor je bil voljen tako gg.: J. E. Zupan, predsednik, T. Šušteršič podpredsednik in blagajnik, J. V. Zupan tajnik, F. Varl, M. Soršak, O. Zupan ml. in ako bo sprememba pravil potrjena, gg. M. Pesjak, Melh. Šolar, A. Šolar, J. Magušar kot svetovalci; Za namestnike: g. L. Vester, O. Zupan st. Za pregledovalce računov so bili voljeni gg. T. Pirec, M. Ažman, M. Kokalj. H koncu se je izrekla zahvala staremu odboru, blagodušnim podpornikom čitalnice, pevovodji, sodelavateljicam in sodelovateljem pri veseljah, ki so tako sijajno dokazali lepe svoje zmožnosti in požrtvovalnost, kadar je šlo za našo narodno stvar. Bog jih živi! — Ob sedmih zvečer je bil ¾ ure trajajoč podučen govor o magnetizmu, elektriki in najnovejših iznajdbah na tem polji, kar so udje in neudje jako pazljivo poslušali.

Iz Doline pri Trstu 30. jan. [Izv. dop.] Obžalovati mora vsak rodoljub postojnskega okraja učitelje, da so ustvarili si nemčurski „zweigverein“, in s tem dokazali svoje protinarodno mišljenje. Kaj se ne daje povoljno sovražnikom s tem v roko orožje, da ga toliko lažje proti nam rabijo. Namesto, da bi bili učitelji duhoviti steber Slavjanstva, podpirajoč le v narodov prid, dela se na vse kriplje po mameluško za tisto spričeno povrženo dete, ki ga je nemčurska mati rodila! Pa vendar hvala našim neutrudljivim narodnjakom, katerih požrtvovalnost presega vse meje, da se mej narodno učiteljstvo ne vriva evangelij odpadence „Laibacher-Schulzeitung“, katero so jo nam bili za novo leto poslali zloglasni kolegi, a la Zima et consortes. Ali reveži so se zmotili. Naš vrli učitelj na c. kr. pripravnički jo je brzo po ravno istem potu nazaj vrnil z opombo, da v naši slovenske Dolini in na Bregu nij tal, na katerih bi se zidal izdajalski nemški most, iz presrečnega švabskega rajha, do naše sinje slavjanske Adrije. Taki mameluki pa mi nij smo, da bi se dali mazati s „schulzeitensko“ psevdo kulturo — to blagodušno prepustimo našim bratom od „zweigvereina“ v Postojni.

Ideja Slavjanstva začenja biti kri in meso. Ali hočete vi, ubožci, na krivem potu ostati, in vstavljati, ali skušati zaprečiti naravni razvoj Slavjanstva, ter zabraniti, da se narodno mišljenje mej učitelji ovira, katero je vendar pravi pogoj narodove omike. Res ne zasluži naš narod, da ga od njega plačani učitelji v nemčursko mavho tlačijo. Narod in narodne svetinje naj nam bodo mar, pa nam se nij treba nikogar in ničesar bati.

Občni zbor c. k. kranjske kmetijske družbe.

(Dalje.)

Vodja deželne vinogradne in sadjerejske šole na Slapu pri Vipavi g. R. Dolenec poroča in razkazuje razstavo tega svojega zaveda, katero so vsi udje kmetijske družbe, akoravno je bila majhena, kot izborna v vseh strokah izpoznali. Trte, katere so na prodaj, vzete so vse skozi iz najzlahnejših trt družih dežel, isto tako sadna drevesa. Vina deželne vinogradne in sadjerejske šole na Slapu napravljena so vseskozi po umnem načinu, kakor je običaj v enacih zavodih prve vrste, kakor v Klosterneuburgu itd. Da nijso denes raz

stavljena vina čista, tega je mnogo kriv mraz, kateri je uže škodoval letošnjemu pridelku predno je bil spravljen, ne manj pa tudi mraz na potu. Vina, ki so razstavljena, so vsa mlada, ne čista, vendar pa bodo gg. društvenikom, kateri so povabljeni po zborovanji okusiti je, kazala, kaj umna trtoreja in umno kletarstvo more v kratkem času producirati. Vodja g. Dolenec nadalje omeni razstavljenega panja za čebele, kakoršen je v rabi na omenjeni šoli in tudi jako praktičnega aparata za filtriranje, popravljenega po holandskem sistemu, kakoršne izdeluje jako ceno in bolj praktično nego so holandski, nek Vipavec.

Zbor poročilo g. vodje Dolence vzame z veliko pohvalo na znanje, katero mu tudi g. predsednik baron Wurzbach v imenu kmetijske družbe z odobravanjem skupščine izreče.

Dr. Bleiweis poroča v imenu glavnega odbora kmetijske družbe o dopisu deželnega odbora kranjskega, kje naj bi vodja deželne vinogradne in sadjerejske šole na Dolenskem o raznih predmetih vinstva in sadji predaval. Centralni odbor družbe nasvetuje, da se za to potno podučevanje ministerstvo poljedeljstva prosi za izdatno podporo; da naj se vrše podučevanja v štirih krajih dolenske strani, in to v Novem mestu, v Št. Rupertu in v Semiču. Predmeti predavanja naj bi bili: trtoreja, umno kletarstvo, sadjereja, in pa, kar je zelo potrebno, poduk, kako je treba umno sušiti črešplje, katerih dolenska stran mnogo pridela, katere pa imajo nasproti črešpljam družih dežel, ki so bolj umno in okusno sušene, jako slabo ceno.

Župnik Jerič nasvetuje, naj bi se predavalo namesto v Raki, v Bučki, kajti tam rasejo najboljša vina.

Župnik dr. Šterbenec priporoča, da bi g. vodja predaval ne le v Semiču, ampak tudi v Vinici, kjer bi se poduka tudi sosednji Hrvatje udeležili.

Župnik Krčon iz Rudnika je tega mnenja, da naj bi se predavalo tudi v Metliki, ker ondašnji vinorejci slovó dandenes kot najboljše na Kranjskem.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (V ljubljanske čitalnici) je drevi, kakor smo uže poročali, velika beseda in veliki ples.

— (G. Aleks. Dreó) je bil v seji kranjske trgovinske in obrtnijske zbornice v petek zvečer izvoljen enoglasno za predsednika in K. Luckman za podpredsednika. Četrtek zvečer so imeli nejavno sejo, v kateri se je g. Dreó ali na videz ali zares močno branil, prevzeti zopet predsedništvo. Na zadnje so ga njegovi somišljeniki vendar le „izprosili,“ da je še prevzel. G. Dreó baje toži, da njegovi nemškutarski somišljeniki v kupčijske zbornici prvič ne storijo vse tako, kakor on hoče, če kaj hoteti more, da premalo delajo in neredno v seje hodijo, in če hodijo, da so različnega mnenja.

— (O samomoru marquis Gozanija) na Volčjem potoku se nam poroča, da se je ustrelil iz puške s kuglo in vodo, tako, da mu je pol glave odneslo. Vse je bil pripravljen, in prijatelja pismeno povabil, naj ta in ta čas pride k njemu, da ga najde mrtvega.

— (Ženitve) so, kakor beremo, ta predpust v Ljubljani zelo živahne, a le mej nižjim in ubožnim stanom. Po tem je pač razumljivo, da revščina postaje čedalje večja.

— (Valvazorja) je včeraj izšel 50. števec.

— (V Ribnici) je bil za župana voljen Janez Kljun, za svetovalce pa so bili voljeni Ant. Arko, A. Prijatelj, J. Zadnik, Fr. Pucelj in A. Pogorelec.

— (Iz Gorice) nam dohaja tožba, da tam hodi nekov Mlekuž, ki se krivo izdaje za agenta tukajšnje narodne zavarovalnice, in naročene pozdrave raznaša, da potlej kaj „na posodbo“ dobi in — zgine.

— (V Ameriko) je šlo zopet več slovenskih rodov in z Goriškega.

Kuga v Rusiji.

Najnovejši telegram iz Peterburga 31. januarja se glasi: V Vetijanki in okolici nij 30. t. m. nihče zbolel, v Selitreču so umrli od 27. do 28. t. m. štirje ljudje, jeden je zbolel.

Prej ta dan 23. jan. se je iz Peterburga poslalo ta-le telegram: Kakor telegrafuje namestnik v Astrahanu, nij v stanici Vetljanki nič več bolnikov, pač pa na tej strani Volge v Silistranu so od 27. t. m. tri osebe zbolele na kugi, ker so prej z bolniki v dotiki bile.

Razne vesti.

* (Ljubezenska neumnost.) Šest najstletni mesarski učenec Sant-Clair v Lille na Francoskem se je zaljubil v neko tamošnjo gledališčno igralko, ki pa njegovih prošnja nij hotela uslišati. Meneč, da je njegov skromni posel uzrok, da igralka ne mara zanj, sklenol si je pomagati, in obupno napravil si za to ta-le načrt: Dne 17. januarja je pisal v Pariz Gambetti, ter zahteval od njega, da mu mora takoj poslati 50.000 frankov. „Jaz sem glavar 25 roparjev, ki so vsi za trdno sklenili vas umoriti, ako ne boste izpolnili te želje“, pisal je v tem pismu, ter omenil, da more doiti teh 50.000 frankov do 21. januarja v Lille. Podpisal se je v pismu z dvema črkama. Gambetta je mislil, da se kdo norčuje, ter nij porajal, ali njegovi prijatelji so stvar sodniji ovadili. Na to se je Saint Clairu naznanilo, da je prišla nanj neka pošiljatev, in ko se je ta veselo na kolodvor odpravil, da bi prejel onih 50.000 frankov, je — njega sodnija prijela.

* (Rop na železnici.) V Mexiki, mej mestoma Puebla in Veracruz, je bil te dni železniški vlak oropan. Peljalo se je namreč v tretjem razredu za onim vagonom, kjer je bilo spravljenih 280.000 gold., 12 roparjev, in ko se je vlak dalje peljal, odvezali so voze, da so oni za njimi zaostali, a vodjo vlaka so silili, da je peljal na en kraj, kjer je uže čakalo družih 25 brigantov na konjih. Denar so potem odnesli, vlak pa prepustili osodi.

Umrli v Ljubljani.

30. januarja: Marija Matijan, kuharica, 40 let, na mestnem trgu št. 12, vsled tuberkuloze.

Dunajska borza 1. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	61 gld.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	62	80	„
Zlata renta . . .	74	10	„
1860 drž. posojilo . . .	112	—	„
Akcije narodne banke . . .	776	—	„
Kreditne akcije . . .	217	—	„
London . . .	116	60	„
Srebro . . .	100	—	„
Napol. . .	9	3 1/2	„
C. kr. cekini . . .	5	53	„
D. žavne marke . . .	57	60	„

Naznanilo.

V nekem prav prijetnim kraju želi rekdo celo svoje posestvo, namreč: hiša, mlin, žaga na 2 rezi, 2 kozolca, potašenco, hlev, njive za 8 mernikov posevke, travnike, in lep vrt okolo hiše za več let s prav ugodnimi pogoji v najem dati.

Kaj več o tem poizvete se iz prijaznosti v administraciji „Slovenskega Naroda“. (34—1)

Štev. 962.

(29—1)

Razglas.

Magistrat naznanja, da bode zapisnik volilcev o dopolnjenji srejskega zastopa za leto 1879 v ekspeditu skozi štiri tedne v splošni pregled ležal.

Vsak za volitev opravičeni ima pravico, zoper ta zapisnik, ako meni, da je kdo, ki nema volilne pravice, vpisan, ali kdo, ki ima pravico, izpuščen, ali ne v pravi volitveni razred uvrsten, reklamirati.

Ta reklamacija mora pa do

28. februarja t. l.

magistratu ustmeno ali pismeno tako gotovo predložena biti, ker na pozneje uložene reklamacije se ne bode več ozir jemalo.

To se hišnikom za se, in da svoje za volitev opravičene stanovalce opomnijo, na znanje da.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 30. januarja 1879.

Puške na prodaj.

Prav lepo in poskušene puške se dobijo:

Lankaster dvocevka, gld. 22, 25, 35.

Lankaster „ „ za kugle, gld. 35, 44, 50.

Lefaucheux dvocevka, gld. 17, 20, 26.

Iz predank predejavajo se ročno

tudi zadanke.

Nazadanke na Lankaster, gld. 15.

Lefaucheux, gld. 10.

Predanke, gld. 10, 14.

Tudi se dobijo vsakovrstne reči za

puškarije in lepši puške.

Za dobro delo sem porok.

Anton Sodja,

(33—1) puškar v Barovljah (Ferlach)

na Koroškem.

Hiša v Ljubljani na prodaj.

katera je vredna okolo 10.000 gold., pa nese 6 do 7 procentov na leto čistega dohodka.

Tistim, ki so resni kupci, pové iz prijaznosti več uredništvo „Slovenskega Naroda“ od 11. do 12. ure dopoldne.

(27—2)

Razglas.

V Slovenjgradskem okraji se razpisuje služba okrajnega zdravnika z letno plačo 600 gold.

Prošnja, pisma in dokazi, posebno dokaz doktorstva zdravilstva in kirurgije, časne službe v kakej zdravilnici, in polnega znanja slovenskega jezika, — se naj pošljejo do

10. februarja 1879

okrajnemu odboru Slovenjgradskemu.

Svoj sedež ima zdravnik v Slovenjgradu.

Službena pravila dolžnosti se izvedo pri okrajnem odboru Slovenjgradskem.

Okrajni odbor v Slovenjgradu,

dne 4. januarja 1879.

(7—3)

Načelnik: J. Barth.

31. januarja:
Pri Slov.: Kralj iz Šmartna.
Dolence iz Gorenjskega. — Dr. Smarja iz Ljubljane. — Vogel iz Dunaja.
Majdic iz Kranja.
Pri Matiču: Lofenbein iz Dunaja.
Merk iz Kočevja. — Polak, Dervjác iz Dunaja. — Mohorčič iz Senožca.
Springar iz Dunaja. — Schreiner iz Grada. — Henn iz Dunaja.

Med. & chir.

dr. Franc Illner,

bivši zdravnik v Pragi, emeritani asistent porodnišnične klinike v Celovci, stanuje na mestnem trgu št. 10, II. nadstropje, ter ordinira vsak dan od 9. do 10. ure dopoldne, in od 2. do 3. ure popoldne. Uboge brezplačno. (31—2)

Epilepsijo (božjast)

in vse bolezni v čutnicah zdravi pismeno specijalni zdravnik dr. Killisch v Dresden-u (Neustadt). Zdravil je uže v čez 11.000 slučajih. (378—9)

Olje za sluh

štabnega nadlečnika dr. Schmidt-a, zdravi vsako gluhost, ako nij prirojena (ako kdo teško sliši, ali mu v ušesih šumi, se takoj ozdravi).

Cena jedne sklenice z navodom kako se rabi 2 gold., v provincije razpošilja se franco proti poštni nakaznici z 2 gld. 40 kr.

Glavno zalogo ima Julius Grätz, Dunaj, VI., Mariahilferstrasse Nr. 79.

Spričevalo. Več nego 12 let nijsem vsled bolezni na levo uho nič slišal, kar me je jako motilo, in mi je bilo sitno pri mojem poslovanju; vsa sredstva nijso nič pomagala, dokler me nij star prijatelj na vaše oje za sluh opozoril. Ker sem pa uže toliko porabil bil, hotel sem tudi to, in doživel sem veselje, da sem slišal zopet uže v 14 dneh, ko sem še le pol sklenice porabil. Vsem na ta način bolnim se z najboljšo vestjo lahko najtopleje priporoča. (429—12)

Julius Steinberg, Fürstenwalde.

Pravi in daleč sloveči in priljubljeni polhovgradski brinjevec

razpošilja podpisani uže 13 let v polno zadovoljnost čestitih p. n. naročnikov. Za blagovoljna pripošiljavanja znatnih naročil prosijo se še na dalje, in vsakemu zagotovlja, da bode dobil zajamčeno pravo blago.

Sé štovanjem se priporoča

J. N. Rant,

(23—3) v Polhovem gradu pri Ljubljani.

Marko Wir empfehlen geschäftl. als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel

Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegaministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(195—161)

Deset komadov

Sedmograških obligacij,

ki blizu 7 % nesó, se prodajo po kurzneji ceni. — Natačneje se izvé iz prijaznosti v administraciji „Slovenskega Naroda“. (32—1)

Očitna dražba.

Cela fe velika zaloga blaga Andrej Schreyer-jeve konkurzne mase, obstoječa iz nirenberškega, kratkega, igračnega, železnega, medenega, plehatega blaga, raznega credja in posode, se bode od 27. januarja t. l. naprej do popolne razprodaje, vsak dan dopoldne in popoldne v prodajalnici v špitalskih ulicah v Ljubljani po očitnej dražbi na veliko in na drobno proti gotoveji plači razprodajala, in vabi k mnogobrojnej udeležbi. (24—5)

Opravništvo And. Schreyer-jeve konkurzne mase.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.